

A HTMT HÍREI

Lőrincz József emlékkonferencia

A kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet és a Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézet által 2021. június 12-én megrendezett Lőrincz József emlékkonferencia előadásai az alábbi linken érhetők el...” Forrás: ELKH.hu: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Kötet: Nagy Botond, Mercur a keleti végeken

Nagy Botond, az MTA külső köztestületének tagja: Mercur a keleti végeken. Határszéli gazdasági környezeti modellek a dualizmus kori Háromszéken (1867-1918) című, a Kriterion és az Erdélyi Múzeum Egyesület gondozásában, a Székely önképzés kutatási program keretében Kolozsváron megjelent kétkötetes kiadvány tartalomjegyzéke itt elérhető...” Forrás: ELKH.hu: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Kisvárdán egyeztetett a magyar és a román kormány kulturális államtitkára

A Magyarország és Románia között megkötendő kulturális egyezményről, a nagyváradi Szigligeti Színház körül kialakult helyzetről, valamint Veszprém és Temesvár Európa kulturális fővárosa (EKF) címéről, a két város lehetséges együttműködéséről folytatott megbeszélést a magyar és a román kormány kulturális államtitkára, Fekete Péter és Demeter András szombaton Kisvárdán. [...] A közös munka legfontosabb alapja a két ország közötti kulturális egyezmény kérdése - jelentette ki az Emberi Erőforrások Minisztériumának (Emmi) kultúráért felelős államtitkára. Fekete Péter jelezte, Magyarországnak nagyon sok országgal van érvényben lévő kulturális egyezménye, Romániával azonban még nem született ilyen megegyezés...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Vélemény: Újabb autonómiakudarc?

Számos kudarc után az Erdélyi Magyar Szövetség (EMSZ) ismét nekifut, hogy újfent elutasítsa a román parlamenttel a Székelyföld autonómiastátútumát. Ezt nem a rosszindulat vagy az ellendrukkerség mondatja velünk, természetesen mi is amellett kardoskodunk, hogy a jelentős számban magyarok lakta régiók – így a Székelyföld mellett a Partium is – autonómiát kapjanak, hanem egyszerűen a realitás, a parlamenti erőviszonyok és a román politikum hozzáállásának ismerete. [...] Másrészt arra is jó, hogy napirenden tartsa az autonómia témáját. Ez a belföldi és nemzetközi kontextusban egyaránt fontos, hiszen jelenleg sem az országon belül, sem azon kívül nem állnak befolyásos erők a magyar közösség önrendelkezési küzdelme mellett. Külön pikantériát kölcsönöz az ügynek, hogy a két honatya egy kormánypárt színeiben terjeszti be ismét a tervezetet. Ez azonban távolról sem jelenti azt, hogy a koalíció beállna mögé: ez a politikai öngyilkossággal lenne egyenértékű...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Tanterv és -könyv nélkül a kísérleti generáció: Több nehézséggel szembesülnek a kilencedik osztályt kezdő diákok

Utolsó száz méteren hozzáláttak a kísérleti generáció kilencedikes tantervének kidolgozásához, de az már biztos, hogy a most vizsgázni készülő nyolcadikosoknak a jövő tanév kezdésekor sem lesznek tankönyveik. A jelenleg képességvizsgára készülő nyolcadikosoknak a következő tanévben is új tantervek szerint kellene tanulniuk, ám ezek még nem készültek el. Az oktatási minisztérium az utolsó száz méteren hozzálátott a tantervek kidolgozásához, ha azok el is készülnek augusztusra, az már biztos, hogy a „kísérleti generációnak” a jövő tanév kezdésekor sem lesznek tankönyveik. [...] A kísérleti generációval kezdték el a magyar tannyelvű osztályokban a sajátos román oktatást, így a kilencedikes anyagnak is teljesen más szemléletűnek kell lennie, mint a korábbi években, tehát a régeből semmi nem használható. Ilyen helyzet van még az informatikaoktatás terén, hiszen az előző évfolyamok számára csak kilencedik osztálytól volt kötelező az informatikaoktatás, viszont a jelenlegi nyolcadikosok már ötödik osztálytól tanulják, vagyis nem kezdenek újra elölről...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Turisztikai képzés indul a kézdivásárhelyi minorita rendház frissen restaurált épületében

Sikerült megmenteni és felújítani Székelyföld egyik legszebb épületét, a kézdivásárhelyi minorita rendházat. A patinás műemlék épületben Erdély-szerte az egyik legszínvonalasabb turisztikai- és idegenforgalmi képzést indítják el ősztől. A rendház épületét a Bőjte Csaba által vezetett Dévai Szent Ferenc Alapítvány ügykezelésébe adták át a hétvégén. Őszől idegenforgalmi főiskola működik Kézdivásárhely emblematikus műemlék épületében, a kantai minorita rendházban. [...] A felújított kantai minorita rendház udvarán szerdán állították talapzatára az iskolaalapító Nagy Mózes mellsobrát annak készítője, Vargha Mihály szobrász, valamint a bronzöntést és cizellálást végző Sánta Csaba szovátai szobrász és a kőtalapzatot zsögödi kőből készítő csíkszeredai Dóczy András jelenlétében. Vargha Mihály részletesen beszélt alkotásáról. [...] „1980-ban érettségiztem, akkor volt a kantai iskola 300 éves. Emlékszem, az ünneplést a hivatalosságok akadályozták, egyrészt magyar jellege miatt, másrészt mert egyházhhoz kötődő az iskola története” – magyarázta Vargha Mihály...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk > teljes cikk >](#)

Városokon is kevés a logopédus, nemhogy vidéken

Az online oktatás során végzett logopédiai tevékenység sem volt eredménytelen, amennyiben mindkét oldalon megfelelő műszaki körülmények között – számítógéppel, kamerával, mikrofonnal – dolgozhattak. Azoknál a gyerekeknél azonban, ahol nem adatott meg a kellő felszerelés, utólag kellett korrigálni a lemaradást. A szülői hozzáállástól, illetve szabadidőtől is függött, hogy melyik gyerekkel tudtak foglalkozni kellőképpen a logopédusok – válaszolta érdeklődésünkre Kacsó Erika. A marosvásárhelyi szakember elmondta, amennyiben sikerült online megtartani a foglalkozásokat, eredményt tudtak felmutatni. [...] Ahogy Kacsó Erika a Székelyhonnak elmondta, olyan nagy körzete van Marosvásárhelyen egy-egy szakembernek és olyan sok a beszédhibás kisgyerek, hogy a vidéken élőkkel nincs aki foglalkozzon...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Gondban a nyomtatott sajtó: Megszünteti az önkormányzat az utcai újságos standok többségét

Egyesek temetik, mások – mint ahogyan a tévé sem „ölte meg” a rádiót – még hosszú éveket, évtizedeket jósolnak a nyomtatott sajtónak, az egyre inkább digitalizálódó világ dacára. Az viszont tény, hogy az írott – és főleg magyar – média helyzete egyre sanyarúbb, ez fokozottan igaz Kolozsvár esetében, ahol a helyi önkormányzat hadat üzent az utcai újságáros standoknak, ezzel közvetve a sajtóorgánumoknak is. A városháza már a 2010-es évek elején elkezdte felszámolni az éppen üres, a vagánykodó fiatalok által nemegyszer megrongált újságos bódékat, úgyhogy a valamikori mintegy 200-ból nagyjából 20 maradt meg, közülük pedig 14-nek a sorsa is meg van pecsételve, ugyanis a városvezetés nem hosszabbította meg a bérleti szerződéseket, arra hivatkozva, hogy nem illenek a városképbe. [...] A bukaresti Független Újságírók Központjának (Centrul pentru Jurnalism Independent) a sajtó helyzetét vizsgáló tanulmánya szerint a reklámpiac 2020 áprilisában 39 százalékkal volt kisebb, mint 2019 ugyanazon hónapjában. A csökkenés elsősorban az írott sajtót és a rádiót sújtotta, esetükben mintegy 60%-kal csökkentek a reklámból származó bevételek. [...] Csödöt jelentett a Diverta könyvesbörhálózat, a romániai könyv-, papíráru- és játékpia legnagobb szereplője, miután 2020-ban a járványhelyzet miatt veszteségessé vált...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Projekt: Kolozsvári fejlesztésű robotok (is) takaríthatják az óceánokat

Az egyik fő probléma a vizek szennyezettsége, erre próbál megoldást találni többek között a kolozsvári Műszaki Egyetem kutatóinak egy csoportja, amely nem véletlenül éppen tegnap, a világnap kapcsán ismertette idevágó projektjét: hét európai partnerintézménnyel közösen óceántisztító intelligens robotrendszer kidolgozásában vesz részt. A SeaClar névű rendszer víz alatt használható drónokból és robotokból fog állni, és képes lesz emberi irányítás nélkül beazonosítani és összegyűjteni a tengerek, óceánok fenekéről az olyan hulladékokat, mint a pillepalackok, konzervdobozok vagy maszkok. A közlemény szerint az első hulladékgyűjtő elemek, robotok már elkészültek, és hamarosan elkezdik a robotrendszer tesztelését. „A SeaClear-rendszer alkotóelemei a következők lesznek: egy, a felszínen levő robothajó, két víz alatti robot és egy drón. A két robot közül a kisebbik kamerával beszkeneli az óceán mélyét, így észleli a hulladék helyét és típusát. A mesterséges intelligenciának köszönhetően a robot megkülönbözteti a hulladékot az élővilág elemeitől. A második robot leszáll a hulladékhoz, kiemeli azt, majd beteszi egy kosárba. [...] A SeaClear európai projekt 2020. január 1-jén kezdődött és 2023 decemberéig tart. A projektben hat országból nyolc partnerintézmény 49 kutatója vesz részt, a költségvetés összesen ötmillió euró...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Kötet: Negyven év képekben

Egy 250 oldalas, háromnyelvű (magyar, román, angol), szép kiadvány, a Homoródszentmártoni Nemzetközi Képzőművészeti Alkotótábor nemrég megjelent albuma viseli e nevet. Megjelenése a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központnak, valamint a táborot működtető Homoródszentmártoni Művészeti Alapítványnak köszönhető. A sok lelkes közreműködő együttműködésével készült kötetet, a művésztelep műgyűjteményéből válogatott kiállítással kiegészítve, többfelé bemutatták az elmúlt napokban. Marosvásárhelyen a Bernády Ház látta vendégül az eseményt június 10-én. A kiállítást Imre Lídia-Naomi művészettörténész ajánlotta a közönség figyelmébe. A dr. Sata Attila, a HMA elnöke, a tábor fāradhatatlan vezetője szerkesztette könyvről és az egész homoródszentmártoni jelenségről Kovács Árpád székelyudvarhelyi művészettörténész tartott adatokban gazdag, érdekes előadást...” Forrás: Enepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

A Székelyföld című folyóirat júniusi számának tartalma

Megjelent a Székelyföld folyóirat júniusi száma, benne többek között verset közöl Kézdi Imola, a Kolozsvári Állami Magyar Színház társulatának tagja, prózát pedig a nemrég Libri-díjjal kitüntetett Grecsó Krisztián. [...] Biró Mónika-Anita: Lencsevégen az erdélyi kritika című tanulmányában öt erdélyi kiadvány, a Helikon, Korunk, Látó és Székelyföld folyóiratok, valamint a Szabadság napilap Pisztácia42 című blogja kritikai anyagát vizsgálja és hasonlítja össze 2019. január – 2020. március közti időszakban, következtetéseket vonva le az erdélyi kritika helyzetéről, trendjeiről. Az Aranyág című rovatban Szabó Á. Töhötöm, az MTA külső köztestületének tagja: Nagy történelem, kis történetek és hatalmi dinamikák: a 20. század változásai a helyi közösségek szintjén című tanulmányában a bonyhai Bethlen család példáját vizsgálja. Az Ujjlenyomat című oral-history rovatban Farkas Miklós: Emléktörödékek a szórványból című írása olvasható; a Múteremtésben Gazda József Nagy Albert festőművész életútjára tekint vissza...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Hetvenéves a zilahi múzeum – Lakóné Hegyi Éva volt főmuzeológussal beszélgettünk

Az elmúlt napokban ünnepelte megalakulásának 70. évfordulóját a Szilágy Megyei Történelmi és Szépművészeti Múzeum. Mivel a járványügyi helyzet a kulturális rendezvényeknek sem kedvezett, az idei megemlékezés visszafogott volt a hatályban lévő megszorítások miatt. Az intézmény egykori főmuzeológusa, Lakóné Hegyi Éva az intézmény megalakulásáról, létrehozásának előzményeiről, az elmúlt évekről mesélt. [...] Lakóné Hegyi Éva 1957-ben a zilahi múzeumnál kezdte tevékenységét, és nyugdíjazásáig, 1991-ig a kulturális intézmény munkatársa volt. Kő- és bronzkorszakkal foglalkozott, mint mondta ez az a korszak, amit nem lehet manipulálni, itt a leletek, a tények maguktól beszélnek. A volt igazgató az 50-es évek elején egy lelkész családból származó fiatal nőből lett régész. [...] Aztán 1950 elején a Kolozs Tartomány Művelődési Osztály vezetősége elhatározza, hogy rajoni múzeumokat alapítanak, ekkor jött létre egy-egy intézmény Szamosújváron, Désen, és így kapta meg Zilah is 1951. május 15-én a hivatalos alapítási okmányát...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Szente B. Levente, költő

Szente B. Levente székelykeresztúri költő gyermekévekkel és kíváncsian éli meg mindennapjait. A városi könyvtárban dolgozó íróember az eddig megjelent könyveiről, írásról és a néprajz szeretetéről mesélt az Erdélyi Naplónak. A székelykeresztúri polgármesteri hivatalban dolgozó kulturális referens, szerkesztő, újságíró, néprajzkutató, író és költő vagy egyszemélyben, a városi könyvtár munkatársaként is tevékenykedsz. Hogyan tudod e sokszínű életvitelt folytatni? – Számomra az irodalom maga a teljesség. A néprajz, a történelem és a természettudományok iránti vonzalomba születtem bele. A család visszaemlékezései szerint hároméves koromban olyan kérdéseket tettem fel, amelyekre nemhogy válaszolni nem tudott senki, hanem megrökönyödött, amikor hallotta. Otthon megannyi mesét, történetet hallottam, vallásos körülmények között nevelkedtem. Akkoriban kalákák voltak, összejártak az emberek. Történeteik lenyűgöztek: nem elégedtem meg a tanításokkal, sem a Szentírásban leírtakkal. Ahogyan most is, eredetük után érdeklődtem, kutattam...” Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Bordás Beáta, az Erdélyi Művészeti Központ vezetője

Március közepén egy rövid hír jelent meg a Háromszékben, hogy nyugdíjba vonul az Erdélyi Művészeti Központ vezetésétől Vécsi Nagy Zoltán művészettörténész, aki alapítása óta vezette az intézményt. Azóta nem sokat lehetett hallani arról, hogy ki veszi át a központ vezetését, mígnem a héten meg nem jelent egy hír - szintén a Háromszékben - hogy a sepsiszentgyörgyi születésű, de az utóbbi közel két évtizedben már Kolozsváron élő művészettörténész, Bordás Beáta lesz a vezetője. [...] A központ vezetése is különösen érdekes, mert a Sapientia Alapítvány művészeti beszerzései révén az intézmény jelentőssé fejlődött az elmúlt időszakban – oda került például Kántor Lajos hagyatékának a vonatkozó része, amiből már kiállítást is szerveztek. [...] Milyen elképzelésekkel vágtál neki a munkának? Hova akarsz eljutni? Hogyan szeretnétek bővíteni a gyűjteményeket? A kiállítások megszokott gyakoriságán illetve színvonalán nem sokat változtatnék, viszont nagyon fontosnak tartom, hogy Erdélyben és külföldi viszonylatban jobban pozicionáljuk az intézményt (többek között partnerkapcsolatok kiépítésével, a katalógusaink országos szintű terjesztésével, gyűjteményes kiállításaink más városokban történő bemutatásával, erősebb reklámmal, stb.). ...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: Szép és bátor alakítások az Unscene művészeti szemlén

A szervezők és a meghívottak is sikeres kezdeményezésként könyvelték el a csíkszeredai Unscene – Művészeti Egyetem Fesztiváljának nulladik kiadását. Négy egyetem több mint 110 alkotója vett részt a hatnapos rendezvényen, amelyről Veress Albert, a Csíki Játékszín igazgatója, Harsányi Zsolt rendező és osztályvezető tanár, valamint Kovács Kata Milla színészhallgató számolt be. [...] A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Színház és Film Kara, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem, a bukaresti Ion Luca Caragiale Színház- és Filmművészeti Egyetem, valamint Temesvári Nyugati Tudományegyetem alkotói vettek részt a szemlén, a 110 meghívott összesen 19 színházi előadást játszott négy különböző helyszínen...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

A szatmárnémeti Pannónia kálváriája – a Partium egyik legszebb szecessziós épülete a pusztulás szélén

A Szatmár megyei és az országos sajtó hasábjain évek óta téma a szatmárnémeti Pannónia szálloda (később Dacia) áldatlan állapota. A szatmárnémeti Pannónia épületével kapcsolatban a rossz hír az, hogy négy év óta semmi érdemleges nem történt körülötte, kivéve némi állagjavításnak becézett pró munkálatok. [...] A téma annál inkább aktuális, mivel idén tavasszal szintén a Menevi Zrt. vásárolta meg a zsidói (Szilágy megye) Wesselényi-kastélyt is. A Pannónia története mintegy 125 évvel ezelőtt kezdődött. A terv kitartó támogatója a város akkori polgármestere, Hermán Mihály (1895–1902) volt. Tervezéskor a legfontosabb feltételnek tartotta, hogy az épület magyaros jelleget kapjon...” Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Szlovák áltörténészek lobbiznak a pozsonyligetfalui népirtást feldolgozó dokumentumfilm ellen

Szlovák (ál)történészek lobbiznak egy a pozsonyligetfalui népirtásról szóló film ellen. Több filmfesztivál szervezőjét is megkeresték és történelemhamisítással vádolták meg az alkotás készítőit. Ami azonban igazán felháborító, hogy a szlovák diplomácia is részt vesz a nyomásgyakorlásban. [...] „Eleinte csak csodálkoztunk, hogy volt olyan fesztivál, ahol versenybe került a filmünk, aztán írtak, hogy kikerültünk a versenyből. Máshol megnyertük a fődíjat, ilyen volt az Edufest, akik írták, hogy szlovák “történészek” (ők tették idézőjelbe) írtak nekik, hogy történelmet hamisítunk. Szerencsére ettől még nem vették el a díjunkt. Minden vádat egyenként cáfoltunk és ezt lefordítottuk angolra és szlovákra is. Majd egy újabb fesztivál írt, hogy megkereste őket ugyanaz a csapat... írta Skrabski Fruzsina a Népirtás Pozsonyligetfalun című film producere a facebook-oldalán. [...] Juraj Tomaga a liberálisok vezette külügyminisztérium szóvivője szerint a külügy ugyan „nem kívánja csökkenteni a tragikus események súlyát, amelyek Csehszlovákiában történtek, de elutasítja azok átírását, manipulációját és az egyoldalú vádaskodást, amely feszültséget szít a szlovákok és magyarok között...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Interjú: Andruskó Imre, tanár

Húsz éve vezeti Nyitra megye legsikeresebb magyar tannyelvű gimnáziumát Andruskó Imre, akinek megbízatását az iskolatanács javaslatára Milan Belica megyei elnök további 5 évre meghosszabbította. A Selye János Gimnázium múltjáról, jelenéről és jövőjéről is kérdeztük a régi-új igazgatót. [...] A pedagógusi hivatás mellett Ön aktív közéleti szereplőnek is számít. Tulajdonképpen egyik hozta a másikat. Az iskola egykori bencés tanárai aktív közéleti szereplők voltak, ezért úgy gondoltam, hogy ha már Nyitra megye egyik legnagyobb magyar tanítási nyelvű gimnáziumát vezetem, akkor vannak egyéb kötelezettségeim is. 27 éves „zöldfülű” voltam, amikor Kalácska József tanár úr javasol a Szlovákiai Magyar Pedagógus Szövetség járási elnökének, ezt követően 14 évig láttam el ezt a feladatot. Kemény idők jártak akkor a szlovákiai magyar oktatásra, ekkor zajlott például a bizonyítványháború. [...] Húsz éve vezeti a Selye János Gimnáziumot, 1992 óta tanít. Mennyit változott az oktatás az elmúlt évtizedekben? [...] Hazudnék, ha azt mondanám, hogy én nem használom ezeket a felületeket, ugyanakkor az elmúlt években arra törekedtünk, hogy minél jobban kirángassuk a diákokat a virtuális térből...” Forrás: Bumm.sk: [teljes cikk >](#)

Kötet: Hargittai István: Jeremiás nyomában. Beszélgetések Komoróczy Gézával

Egy anyát három gyerekével (a legidősebb az akkor hét és fél éves Komoróczy Géza), a hátukon egy-egy kis csomaggal nyitott platójú teherautón szállítanak el Kassáról Hidasnémetibe, s ott kiteszik őket a határon. A háború végén, miután Kassa újra hivatalosan Csehszlovákiához került, így jártak az „anyásoknak” nevezett, korábban az anyaországból a visszacsatolt területekre kihelyezett hivatalnokok családtagjai. Mikor a lakosságcsere-egyezmény tárgyalásai idején visszatérhettek ingóságukért, egykori lakásukban már egy szlovák család lakott, s egy-két apróságon, emléken kívül semmit nem kaptak vissza. Komoróczy édesapja, akit 1940-ben neveztek ki Abaúj-Torna vármegye főlevéltárosának, a háború utolsó napjaiban szovjet fogságba esett. [...] A könyvben a fő témák (származás, identitás, kutatás, emlékezet és politika, zsidóellenesség és magyar nemzeti hagyomány, az értelmiség szerepe) mellett számtalan olyan érdekesség is felmerül, melyekre a szlovákiai magyar olvasók külön is felfigyelhetnek...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Könyvbemutató: az egyszerű emberekről és a méhek csodás közösségéről

Márton István nyugalmazott állatorvos helytörténet-kutató immár tizedik kötetét mutatták be a napokban az Ipolysági Városi Könyvtárban. A nagy Kiss című könyv Kiss Sándor méhészt, méhkirálynő nemesítő életét és sokszínű munkásságát dolgozza fel. A családias légkörben megtartott író-olvasó találkozón Márton István, sokak Öcsi dokija, kifejtette: „igazi lokálpatriótaként olyan emberekről szeretek írni, akik valamit letettek az asztalra. Akik olyan értékeket teremtenek, melyekről fontos szólnunk.” „Sanyiból saját akaratóból, tudásának köszönhetően Szlovákia egyik vezető méhésze, anyaméh nemesítője lett. Ez is inspirált a kötet megírásához” – jegyezte meg. El kell ismerni a munkáját, be kell mutatni a hiánypótló tevékenységét. Ebben is segít a kötetlen formátumú monográfia...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Előadás: Őstörténetkutatói eredményekről a Csallóközi Múzeumban

A dunaszerdahelyi Csallóközi Múzeumban az Új eredmények a magyar őstörténetkutatásában című előadását hallgathatta végig a közönség, amelynek vendégelőadója Pomichal Krisztián volt. A beszélgetést Nagy Iván múzeumigazgató bonyolította le, aki etnológusként formált véleményt a témában. Pomichal Krisztián biológusként végzett az ELTÉ-n, a szakterülete az evolúcióbiológia, foglalkozott genetikával is, így nem éppen laikusként szemléli az újabbnál újabb felfedezéseket az előadás témájával kapcsolatban sem. „Mint ahogy az előadás alatt elhangzott Nagy Ivántól, először a történettudomány, majd a nyelvészet, a régészet, valamint az antropológia és végül a genetika kezdett foglalkozni az őstörténetkutatásával. [...] A legújabb kutatások szerint, egy egymillió éves mamut leletmaradványából sikerült a DNS-t kinyerni. Komoly viták kerekedtek ennek fényében a különböző tudományágak között, ami arra enged következtetni, hogy a kutatók a sok információ birtokában csak még bizonytalanabbá válnak. ...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Borsiban átadták a felújított Rákóczi-kastélyt

Zuzana Čaputová szlovák és Áder János magyar köztársasági elnökök szombaton ünnepélyesen átadták a felújított Rákóczi-kastélyt Borsiban. A kastély felújítását nyolc évvel ezelőtt határozta el Áder János és Ivan Gašparovič, akkori szlovák köztársasági elnök. Kezdeként elhelyeztek egy időkapszulát is a szükséges kellékekkel. [...] Miután a történelmi egyházak jelen levő képviselői megáldották az épületet, Diószegi László igazgató, a felújítás levezényelője informálta a jelenlevőket, hogy a több, mint 8,5 millió eurós költségvetés csaknem teljes egészét a magyar állam állta. Szólt arról is, hogy sikerült EU-s pénzeket is felhasználni az INTERREG program keretén belül, amelyek a kastély turisztikai kihasználhatóságát növelik...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Megújul a kékkői barokk kastély

Komoly fejlesztések valósulnak meg mostanában a kékkői várkastélyban. Jelenleg a tetőszerkezet javítását végzik, de közel 1 millió euróból hamarosan az egész kastélyt renoválják. A Balassiak által több mint hatszáz évig birtokolt, a kéklő, sziklás hegycsúcsról elnevezett erődítmény Kékkő fölött emelkedik, öt kilométerre a járási székhelytől, Nagykürtöstől. A komplexum részét képezi az 1278 előtt emelt régi gótikus vár romja és az 1730-as években épített barokk kastély épülete, amelyben napjainkban a Szlovák Nemzeti Múzeum egésze alá tartozó Bábművészeti Kultúrák és Játékok Múzeuma székel...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Újra ismeretterjesztő útjára indult a „Hadisírok nyomában” című vándorkiállítás

A járványhelyzet miatti korlátozások feloldása után új helyszínre érkezett az a hadtörténeti kiállítás, mely a Kárpát-hazában vándorolva mutatja be az első és a második világháborúban elesett magyar katonák végső nyughelyeit, emlékhelyeit, azok felkutatásának és feltárásának folyamatait és eredményeit. [...] A Szőgyéni Községi Könyvtár mellett működő galéria adott otthont a tárlatnak, melyet június második felében, ünnepélyes keretek között nyitottak meg az érdeklődő közönség előtt. A szentendrei Vigyázók Had- és Kultúrtörténeti Egyesület, és a felvidéki Memoriae Patrum Honismereti Társulás által feldolgozott anyagból összeállított nyolc tabló mutatja be a két civil szervezet intenzív kutatómunkáját és kegyeleti tevékenységét. Mellette a Bényi Múzeum témához kapcsolódó tárgyi gyűjteménye látható...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Megemlékeztek a zsidók deportálásáról

Vasúti szerelvények kattogását idéző hangfelvétellel, majd Radnóti Miklós Levél a hitveshez című versének soraival vette kezdetét – Hajvert Ákos Radnóti-díjas szavaló előadásában – a topolyai zsidók deportálásának 77. évfordulójára szervezett megemlékezés [...] 77 éve annak, hogy több ezer zsidót deportáltak Szabadkáról. Az évforduló alkalmából megemlékezést tartottak a zsinagógában. Az eseményen a beszédek mellett koszorúzást is tartottak...” Forrás: Magyarso.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Tisztújítás a VaMaDiSz-ben

Új személyek töltik be a Vajdasági Magyar Diákszövetség tisztségeit, a cél viszont a régi. Támogatni a vajdasági magyar diákokat, egy összetartó közösséget kovácsolni, programokat szervezni. Bóka Olivér lett a szervezet új elnöke. Nemcsak új elnökséget választott a VaMaDiSz, hanem egy generációváltás történt a szervezetben. Sóti Attila, 2014 óta töltötte be a VaMaDiSz elnöki posztját. [...] Elnöksége alatt, 2015-ben a szervezet keresetet nyújtott be az Újvidéki Egyetem Jogtudományi Kara ellen, mivel az intézmény a tartományi rendelet ellenére sem volt hajlandó magyar nyelven is lehetővé tenni a felvételi vizsgát. Öt évvel később és 4 vegyes eredményű bírósági per után, szerinte a helyzet rosszabbodott...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Szakmai látogatás a nyugat-bácskai színjátszó társulatoknál

A bezdáni, a bácskerteszi (kupuszinai) és a zombori színjátszó társulatoknál tett látogatást a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség elnöke, Sutus Áron, Fábián Mónika, a VMMSZ színjátszással megbízott munkatársa és Varga Tamás, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet színjátszással megbízott munkatársa. A bezdáni Petőfi Sándor Művelődési Egyesületben, a zombori Magyar Polgári Kaszinóban, a kupuszinai Petőfi Sándor Művelődési Egyesületben megtartott találkozón a helyiek mellett jelen volt Péter István, a zombori Szórványközpont vezetője és Zomborban, a Magyar Polgári Kaszinó ifi színjátszóinak munkáját segítő Nagy Karina, színművész, egykori Petőfi-ösztöndíjas is. [...] A műkedvelő színjátszással kapcsolatos tapasztalatokat, nehézségeket és eredményeket összegző megbeszélésekről Fábián Mónika elmondta, a társulatok lelkesek, tele vannak tervekkel, elképzelésekkel, örülnek a nyitásnak, a rendezvényszervezési és fellépési lehetőségeknek...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Riport: Természetbarát technológia Szabadkán

Szerbiában egyedülállóan fitoremediációs technológián alapuló, kísérleti projektumot indított el a szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft. A természetbarát technológia lényege, hogy gyors növésszerű energiaültetvény telepítésével kivonják a tápanyagokat: nitrogént, foszfort és más szerves anyagokat a hulladéktároló területén beérkezett, már előzőleg kezelt szennyvíziszapból, melyet egy kísérleti parcellán terítettek szét. Egyhektárnyi területen 14 000 energiafűz-csemetét ültettek el. [...] Lényegében arról van szó, hogy a fitoremediációval segítjük elő a talajökológiai egyensúly kialakítását, a talajstruktúra-javítást, illetve a szerves anyagoknak a biomasszába történő beépítését — emelte ki lapunknak dr. Gligor Gellért, a Regionális Hulladéktároló Kft. megbízott igazgatója. Mivel a Regionális Hulladéklerakó Kft. Szerbiában az első, mely alkalmazta a fitoremediációs megoldást, multidiszciplinárisan állt ehhez a feladathoz...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Zentán bemutatták Mák Ferenc új kötetét

A Forum Könyvkiadó Intézet és a zentai Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ közös szervezésében csütörtökön délután a Zentai Alkotóházban mutatták be élőben első alkalommal Mák Ferenc művelődéstörténész, irodalomtörténész Cicelle virágoskertjének díszei című, Irodalom és nemzeti újjászületés a Délvidéken (1867–1920) alcímű kötetét. A szerzővel Virág Gábor, a Forum igazgatója, az MTA külső köztestületnek tagja beszélgetett. [...] Az esemény előtt Virág röviden nyilatkozott lapunknak a kötet jelentőségéről. Elmondta, a kiadvány a Forumnál 2020-ban jelent meg hosszú szerkesztői folyamatot követően. Úgy véli, a mű igazán monumentálisnak tekinthető már csak abból a szempontból is, hogy hatalmas mennyiségű művelődéstörténeti anyagot dolgoz fel az 1867-es kiegyezés és a trianoni békediktátum közötti kulturális, elsősorban irodalmi élet alakulásáról a Délvidéken...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Kötet: Perisity Irma: Sorsok, emberek

Perisity Irma Sorsok, emberek című könyvének bemutatóját 2021. 06. 18-án tartottuk meg a Szabadkai Városi Könyvtárban. A kötet a Hét Nap közkedvelt sorozatának 75 történetét tartalmazza. Tóth Lívia, a Hét Nap főszerkesztője elmondta, a könyv a fennállásának 75. évfordulóját ünneplő hetilap jubileumi eseményeinek részeként jelent meg. [...] Perisity Irmával Farkas Zsuzsa beszélgetett. A rendezvényen jelen volt Incze Olívia illusztrátor is, akinek a könyvhöz készített rajzait alkalmi kiállításon láthatták az érdeklődők...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: A középkori ember életéről tudhattak meg többet a VM4K-ba látogatók

Nagy Abonyi Szabolcs, a zentai székhelyű Szent Longinus Középkori Hagyományörző Egyesület elnöke volt a VM4K Csütörtök esték – másképp elnevezésű rendezvénysorozatának tegnapi esti vendége. Nagy Abonyi Szabolccsal Baráth Gábor Gergely történész beszélgetett a középkorral kapcsolatos sztereotípiákról, a hagyományok jelentőségéről, illetve az egyesület színes történelmi-pedagógiai tevékenységéről...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Pintér Andrea, könyvtárigazgató

Május vége óta új vezetője van a Szenttamási Népkönyvtárnak. A képviselő-testület legutóbbi ülésén az intézmény élére Pintér Andreát nevezte ki. A napokban felkerestük az új igazgatót, aki az ott dolgozókkal máris hatalmas munkába kezdett, hiszen egy évtized után (újból) el kell végezni a könyvvállomány revízióját. [...] A könyvtárak tíz évente kötelesek elvégezni a nagyleltárt, ez azt jelenti, hogy egyenként levesszük a könyveket a polcra, ellenőrizzük milyen állapotban vannak, melyek azok a kötetek, amelyeket már nem olvasnak, vagy elvesztek, esetleg sérültek, és ezeket törölni kell az állományból. [...] Mit mondhatunk el a könyvtárban található magyar könyvvállományról? A magyar könyvvállománnyal azt hiszem elégedettek lehetnek az olvasók, hiszen nagyon sok új, és érdekes könyvvel gazdagodott az utóbbi években a könyvtárunk, amely a korábbi igazgató, Kiss Éva érdeme. [...]

Helytörténeti kötetekből jelenleg milyen a kínálat? –A helytörténeti részlegünk is szépen gyarapodik, itt őrizzük a szenttamási alkotók munkáit, illetve a Szenttamásról készült fotókat, újságcikkeket. ...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Tehetségeket köszöntöttek a IX. Vajdasági Tehetség Gálán

Idén is öt-öt kategóriában – természettudományok, társadalomtudományok, sport és mozgáskultúra, képzőművészet és filmművészet, valamint zeneművészet - választották meg a két-két legjobb kistehetséget, illetve két-két ígéretes tehetséget. Kiosztották a Kiváló tehetség és Tehetséges fiatal címet is, amelyet egy-egy személy kaphatott meg, illetve két tehetség nagykövetet is választottak. [...] Szűcs Emese, a Vajdasági Tehetségsegítő Tanács elnöke elmondta, hogy örömteli feladat a számukra a gála megszervezése...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Kuleba: A NATO egyetlen lépést sem tett Ukrajna tagsága érdekében

Dmitro Kuleba ukrán külügyminiszter úgy véli, hogy a NATO 2008 óta egyetlen lépést sem tett annak érdekében, hogy Ukrajna tagságot szerezzen. Erről az Anadolu török ügynökségnek adott interjújában beszélt - közli a Golos.ua. [...] A miniszter hangsúlyozta azt is, hogy sok reformot hajtottak végre az országban, különösen a 2014-es forradalom után. „Ukrajna 2014 előtt és 2014 után két különböző ország lett” - hangsúlyozta. [...] Jake Sullivan, a Fehér Ház nemzetbiztonsági tanácsadója a sajtónak megerősítette, hogy Washington mégis befagyasztotta az Ukrajnának szánt 100 millió dollár értékű katonai támogatás folyósítását, mert Oroszország felhagyott Ukrajna közvetlen fenyegetésével – adta hírül az rbc.ua hírportál a The Washington Post című amerikai lapra hivatkozva...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Riport: Mit tartogatott az idei érettségi?

Május 21-én startolt el az idei külső független tesztelés (ZNO) Ukrajnában. A felmérők június 15-ig tartottak. Az első érettségi vizsgát kémiából írták, az utolsót földrajzból. A végzősök legfeljebb 5 tantárgyból vizsgázhattak. Utánajártunk, hogyan értékelik egy-egy tantárgyból az idei érettségit a tanárok. [...] Az idén országsszerte közel 390 ezer diák regisztrált a ZNO-ra. Ez az egyik legmagasabb szám az elmúlt években. Tavasszal ismét úgy döntöttek, hogy nem kötelező az érettségi, csak annak kell részt vennie a ZNO-n, aki a felsőoktatásba készül. Ezzel szemben, aki arra szánja magát, hogy mégis megpróbálja az emelt szintű érettségit, már a matematika vizsgával is meg kell birkóznia. Ettől az évtől ugyanis ebből a tantárgyból is kötelező tesztet írni. Két szint – a standart és az emelt – között lehetett választani. Szintén ez évi újítás, hogy külön ukrán nyelvből, illetve ukrán nyelv és irodalomból is lehetett a külső független tesztet írni. A vizsgaidőszak lezárásával megkértünk néhány oktatót, értékelje az idei érettségit...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Nemzetközi összefogás az Aknaszlatinai Sóbánya megmentése érdekében

A természeti források revitalizációjának környezeti vizsgálata Aknaszlatinán, a Felső-Tisza-medence további szennyezésének megakadályozása érdekében, átfogó monitoring rendszer kialakulásával – REVITAL I projektről tartottak sajtókonferenciát az egykori koronavárosban. Az aknaszlatinai sóbánya térségét 2010-ben katasztrófásújtotta területté nyilvánították. A tárnákat 14 évvel ezelőtt víz árasztotta el, s azóta semmit nem lehetett tudni arról, mi történt a mélyben, s mi következne, ha sikerülne eltávolítani a vizet. Később kiderült, hogy a tárnákból a Tiszába szivárog a sós víz, fenyegetve ezzel a Dunai régió élővilágát, tehát a sóbányában kialakult karsztszakadékok ökológiai katasztrófával fenyegetnek. [...] Az Aknaszlatinai Önkormányzat és a Kárpátaljai Megyei Tanács kérésére 2020. május 25-én érkezett meg az engedély Ukrajna Gazdaságfejlesztési, Kereskedelmi és Mezőgazdasági Minisztériumától, miszerint ukrainai és külföldi szakértők beléphetnek az Aknaszlatinai Sóbánya területére terepmunka végzése céljából. [...] A Miskolci Egyetem vezetésével kifejlesztettek egy robotot, mely a rajta elhelyezett műszerekkel geológiai adatokat szolgáltat a vízzel elárasztott bányák járataiból. Az eddig elért eredményeket és a robot működését nagyszabású konferencia keretében Aknaszlatinán prezentálták...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

Interjú: Barta Ferenc, lelkész

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) nyolc éve három kategóriával bővítette a 2005-ben a Szövetség alapító elnökéről elnevezett díjat. A Fodó Sándor-díjjal olyan aktív közéleti szereplőket díjaznak, akik elsődlegesnek tartják a kárpátaljai magyarság megmaradását. Az alábbi interjúban Barta Ferencel, a lelkészek számára létrehozott kategória 2021. évi díjazottjával beszélgettünk. [...] Az Ön számára mit jelent a szülőföld? Mi tartotta, tartja itthon, Kárpátalján? – Amikor elmentem tanulni, azzal a tudattal tettem ezt, hogy mindenképpen haza szeretnék jönni, s ahol az Isten elhívott, ott szeretnék szolgálni. Feleséggel az

első randevúmon is erről beszélgettünk: ha komolyra fordul kapcsolatunk, akkor hazajövök, és ő hazajön velem...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Videó: Virtuális emlékműsor a nemzeti összetartozás napján, beszámoló

A trianoni tragédia olyan esemény a magyarság múltjában, amit nem szabad elfelejteni, 101 év múltán sem lehet elhagyni a méltó megemlékezést. Ugyanakkor legalább ennyire fontos a jövőre koncentrálni. – vallja Antal Tímea, az esemény egyik életre hívója. A Dél-Kaliforniai Magyar Örökség Alapítvány elnöke, a Szoboszlai Sándor Dél-Kaliforniai Magyar Színház ügyvezető igazgatója elárulta A Tiszán innen, tengereken túl címet viselő előadás létrejöttének körülményeit. [...] Vitathatatlanul a legmeghatóbb pillanata volt az emlékműsornak a legkisebbek énekhangján megszólaltatott Tavasz szél. Kass Pál a felnőtt cserkészek érzéseit adta tovább Wass Albert soraival: “A víz szalad, a kő marad, a kő marad.” A verssorokat többek között Reeves Anna és Faulkner Rita, a Szoboszlai Sándor Dél-Kaliforniai Magyar Színház társulatának tagjai folytatták...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)